

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/59/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612202119
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5612202119.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: I. T. X., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX I. L. č. XXX, II. Y. X., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX/X, XXX XX I. T., III. T. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX I. T., v konaní o zaplatenie sumy 9.200,96 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/89/2012-56 zo dňa 8.10.2012, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/89/2012-56 zo dňa 8.10.2012 v časti, v ktorej súd povolil žalovaným v rade I., II. a III. splácať žalobcovi istinu vo výške 9.055,26 eur spolu s úrokom z omeškania od 1.2.2012 vo výške 5 % ročne z tejto istiny do zaplatenia a trovy konania v sume 552,00 eur v mesačných splátkach vo výške 50,00 eur mesačne, splatných do 15. dňa toho-ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok, počnúc mesiacom október 2012, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných a vo výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, ako aj vo výroku o priznaní trov konania žalobcovi z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

V časti, v ktorej súd uložil žalovaným v rade I., II., III. povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 9.055,26 eur spolu s úrokom z omeškania od 1.2.2012 vo výške 5 % ročne z tejto istiny do zaplatenia, z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/89/2012-56 zo dňa 8.10.2012 n e d o t k n u t ý .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným v rade I., II. a III. povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 9.055,26 eur spolu s úrokom z omeškania od 1.2.2012 vo výške 5 % ročne z tejto istiny do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania 552,00 eur, všetko v mesačných splátkach vo výške 50,00 eur mesačne, splatných do 15. dňa toho-ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok, počnúc mesiacom október 2012 s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných (veta prvá výroku rozsudku). Súčasne vo zvyšku súd žalobu zamietol (veta druhá výroku rozsudku).

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal zaviazania žalovaných na zaplatenie sumy 9.200,96 eur spolu s úrokom z omeškania 12,79 % ročne z istiny 9.055,26 eur od 1.2.2012 do zaplatenia a s náhradou trov konania s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 9.11.2004, na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 1379879 4 04, bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným v rade I. ako dlžníkom, žalovaným v rade II. a žalovaným v rade III. ako ručiteľom uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorou bol žalovanému v rade I. poskytnutý medziúver číslo 1379879 1 05 vo výške 240.000,- Sk (7.966,54 eur). Dlžník sa zaviazal splácať úroky mimoriadneho medziúveru vo výške 7,79 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 51,72 eur (1.558,- Sk) a do nasporenia zmluvne dohodnutej výšky cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 31,87 eur (960,- Sk). Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa zaviazal splácať stavebný úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 79,67 eur (2.400,00 Sk),

vrátane úrokov 4,7 % ročne. Žalovaný v rade I. si neplnil svoje zmluvné povinnosti, medziúver prestal riadne a včas splácať. Listom z 9.11.2011 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaného v rade I. na vrátenie zostatku medziúveru v 7-dňovej lehote, čo však žalovaný v rade I. neurobil. O odstúpení od zmluvy boli upovedomení aj žalovaní v rade II. a III.. Zostatok pohľadávky k 31.1.2012 predstavuje 1.200,96 eur, úrok z omeškania 12,79 % p.a. z istiny 9.055,26 eur od 1.2.2012 do zaplattenia. Písomným podaním zo dňa 1.10.2012 žalobca riadne vyšpecifikoval svoj nárok a upravil žalobný petít v časti úrokov tak, že žalobca sa domáha zaviazania žalovaných na zaplattenie istiny 9.055,26 eur spolu s úrokom 7,79 % ročne z istiny 9.055,26 eur od 1.2.2012 do zaplattenia a s úrokom z omeškania 5 % ročne z istiny 9.055,26 eur od 1.2.2012 do zaplattenia a s náhradou trov konania s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu jeho poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

Na základe vykonaného dokazovania (výsluchom žalovaných v rade I. a II., v neprítomnosti ostatných účastníkov riadne ospravedlnených) okresný súd s poukazom na ust. § 7 ods. 2 a 3 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, § 563, § 546, § 517 ods. 1 vety prvej a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 261 ods. 3 písm. d/, § 497, § 502 ods. 1 a § 506 Obchodného zákonníka prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal, že so žalovanými v rade I. a II. ako dlžníkmi a žalovaným III. ako ručiteľom, uzatvoril dňa 9.11.2004 zmluvu č. 1379879 1 05 o stavebnom úvere č. 1379879 4 04. Jej predmetom je poskytnutie mimoriadneho medziúveru vo výške 240.000,00 Sk (7.966,54 eur). Predmetom tohto konania je záväzok vyplývajúci zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 1379879 1 05. Žalovaní v rade I. a II. neplnili ako dlžníci svoj záväzok, keď do vyhlásenia úveru (správne má byť do odstúpenia od zmluvy o úvere - poznámka odvolacieho súdu) neplnili záväzok z tohto zmluvného vzťahu, čo nebolo medzi účastníkmi konania sporné tak, ako nebola sporná výška žalovanej sumy. Žalobca pre nezaplattenie dvoch mesačných splátok od zmluvy odstúpil písomnosťou z 9.11.2011 v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka. Žalovaní v rade I. a II. skutočne čerpali medziúver dvoma splátkami vo výške 6.373,23 eur a 1.477,13 eur, teda spolu čiastkou 7.850,36 eur. Odstúpenie od zmluvy bolo účinné 8.12.2011 a k tomuto dňu dlhovali žalovaní žalobcovi čiastku 9.319,56 eur, s ktorou žalobca v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok kompenzoval kladný zostatok na účte stavebného sporenia 325,48 eur, takže dlžná istina predstavovala sumu 8.994,08 eur. Za obdobie od 10.11.2011 do 8.12.2011 zároveň žalobcovi prislúchajú úroky z úveru 61,18 eur, teda spolu čiastka 9.055,26 eur. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 a § 151 O.s.p., keď konštatoval, že žalobca mal neúspech v nepatrnej časti konania (1,58 %), a preto mu súd priznal právo na náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku zaplatteného zo žaloby v čiastke 552,00 eur v plnej výške.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, a to v časti, v ktorej bola zamietnutá žaloba o zaplattenie 7,79 % p.a. úrokov z omeškania zo sumy 9.055,26 eur od 1.2.2012 a v časti, v ktorej okresný súd povolil žalovaným splácať žalobcovi priznanú žalovanú istinu s príslušenstvom a trovy konania v mesačných splátkach vo výške 50,00 eur. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že jeho návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť. Svoj opravný prostriedok odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj fakt, že splátka vo výške 50,00 eur nie je zodpovedajúca splátka k výške žalovanej sumy. Odvolateľ zdôraznil, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akého dôvodu a na základe akého zákonného ustanovenia okresný súd zamietol nárok žalobcu v časti 7,79 % ročného úroku zo sumy 9.055,26 eur od 1.2.2012 do zaplattenia. Poukázal pritom na ust. § 506, § 349 ods. 1 a § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka a zdôraznil, že požiadavka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky vyplýva zo zákonnej definície zmluvy o úvere (§ 497 Obchodného zákonníka) a trvá aj po účinnosti odstúpenia od zmluvy. Veriteľovi súčasne prislúcha v prípade omeškania dlžníka so svojím plnením úrok z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve o úvere, resp. vo výške vyplývajúcej zo zákonnej úpravy. Účinky odstúpenia od zmluvy, a teda aj zánik práv a povinností od zmluvy nastáva ex nunc, okamihom doručenia odstúpenia druhej zmluvnej strany. Odstúpenie sa nedotýka nárokov, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením bez ohľadu na to, o nároky ktorej strany ide. Odstúpenie sa netýka nároku na náhradu škody, na zaplattenie úrokov z omeškania, zmluvnej pokuty, resp. iných dojednaní, ak je z nich zrejmé, že majú trvať aj po zániku zmluvy. Vzhľadom na vyššie uvedené ustanovenia Obchodného zákonníka žalobca nesúhlasil s právnym záverom súdu, že po odstúpení od zmluvy

o úvere žalobca nemá nárok na úrok dohodnutý v zmluve. Žalobca navyše nesúhlasil s výškou povolenej splátky. Uviedol, že nemá námietky voči splácaniu dlhu formou splátok, avšak táto splátka by nemala zohľadňovať iba finančné pomery žalovaných v rade I. a II., ale aj výšku žalovanej pohľadávky, aby sa splatenie žalovanej pohľadávky uskutočnilo v reálnej dobe splatnosti. Pri splátke 50,00 eur mesačne by sa iba istina 9.055,26 eur splácala 15 rokov, čo je neprimeraná doba pre pohľadávku splatnú z dôvodu odstúpenia. Finančné a sociálne pomery žalovaných sa môžu v priebehu času zmeniť. Okrem toho prvostupňový súd nezohľadnil povinnosť plnenia na strane žalovaného v rade III., a to z titulu ručenia. Žalobca súhlasil s tým, aby súd zaviazal žalovaných solidárne na zaplatenie mesačnej splátky dlhu vo výške 250,00 eur.

Žalovaní v rade I. až III. sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadрили.

Odvolačný súd zároveň poznamenáva, že na vyjadrenie žalovaného v rade III. k odvolaniu odvolací súd neprihliadal, keďže ho podal iný subjekt - jeho otec Y. R., ktorý však nepredložil súdu do spisu plnomocenstvo, ktoré by ho oprávňovalo zastupovať žalovaného v rade III. v tomto súdnom konaní.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol a v časti o povolení splátok žalovaným na zaplatenie žalovanej istiny s príslušenstvom i trov konania a tiež v závislom výroku o priznaní náhrady trov konania žalobcovi (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, z týchto dôvodov:

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že námietka odvolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku a jeho nepreskúmateľnosť je dôvodná.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. Nálezy Ústavného súdu SR III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Požiadavka preskúmateľnosti právneho posúdenia veci pritom nie je naplnená v situácii, kedy odôvodnenie rozsudku obsahuje iba odkaz, prípadne výpočet právnych predpisov, ktoré súd na zistený skutkový stav použil. V dôvodoch rozhodnutia je totiž nevyhnutné vyložiť právne aplikačné úvahy, ktoré súd viedlo k podradeniu skutkovej podstaty pod príslušnú právnu normu. V záujme preskúmateľnosti zdôvodnenia právneho posúdenia veci je rovnako potrebné, aby súd v odôvodnení rozsudku presvedčivými argumentmi vyvrátil právne nesprávne námietky účastníkov. Všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

V súdnej veci okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov nezahrnul do odôvodnenia napadnutej časti rozsudku a v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., keď vôbec nevysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Dôkazy vykonané v konaní je potrebné riadne vyhodnotiť. Táto skutočnosť musí byť zrejmá aj z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Vo vzťahu k časti rozsudku napadnutej odvolaním absentuje akékoľvek odôvodnenie. Okrem toho z obsahu spisového materiálu vôbec nevyplývajú okolnosti (s výnimkou zaradenia žalovaného v rade I. do evidencie nezamestnaných a ničím nepodložených tvrdení žalovaných v rade I. a II. o ich nepriaznivej sociálnej situácii), prípadne iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali v prejednávanej veci aplikáciu ust. § 160 ods. 1 vety druhej O.s.p.. Nepovšimnutým zostal i fakt, že žalovaný v rade III. ako jeden zo solidárnych dlžníkov dlhodobu žije a pravdepodobne aj pracuje v zahraničí. Jeho osobné, majetkové a zárobkové pomery neboli v konaní vôbec skúmané. Ak povolí súd účastníkovi plnenie v splátkach, musí vždy určiť presne ich výšku a podmienky splatnosti; a tiež

tento výrok musí náležite odôvodniť. Hľadiská pre úvahu súdu, ak má priznať žalovanému, ktorého platobnú povinnosť určil, výhodu splátok, budú najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného i v konaní prejavená snaha o splnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom stanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery príliš ťaživé. Ak má súd za to, že je namieste v prejednávanej veci určiť na plnenie lehotu dlhšiu alebo stanoviť, že sa má stať v splátkach, musí byť táto časť výroku rozhodnutia súdu podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že aj vzhľadom na povahu prejednávanej veci, priznanému nároku a osobným pomerom účastníkov je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni od právoplatnosti rozsudku, alebo stanoviť, že peňažné plnenie sa môže stať v splátkach. Zároveň hodnotiaca úvaha súdu nemôže byť ľubovoľná; súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo a tieto dôkazy vyhodnotiť v súlade s ust. § 132 O.s.p..

Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu v časti napadnutej odvolaním tak odporuje princípom spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o jeho úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. V tomto smere odvolací súd poukazuje i na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 78/05 zo dňa 16.3.2005, v ktorom sa uvádza: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p.“.

Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvého stupňa rešpektované, došlo jeho postupom k odňatiu možnosti odporcom konať pred súdom, t.j. procesným postupom súdu sa im ako účastníkom znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

V ďalšom konaní okresný súd opätovne vo veci nariadi pojednávanie, na ktorom doplní dokazovanie v naznačenom smere, t.j. výsluchom účastníkov i listinnými dôkazmi a vyporiada sa aj so skutočnosťami, na ktoré odvolateľ poukazoval vo svojom opravnom prostriedku, ako aj ďalšími prípadnými návrhmi účastníkov konania na doplnenie dokazovania. Po náležitom zistení skutkového stavu okresný súd opätovne rozhodne vo veci samej (v časti, v ktorej zamietol žalobu žalobcu) a tiež v časti o povolení splátok žalovaným na zaplatenie žalovanej istiny s príslušenstvom a tiež v závislom výroku o trovách konania, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) vysloveným vyššie. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vyporiada s otázkou nároku uplatneného žalobcom v časti, v ktorej pôvodne zamietol jeho návrh, pričom vykonané dokazovanie vyhodnotí v súlade s ust. § 132 O.s.p. a výsledky hodnotenia dôkazov zahrnie aj do odôvodnenia rozsudku tak, ako mu to ukladá ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Rovnaký postup zvolí aj vo vzťahu k povoleniu splátkového harmonogramu žalovaným v rade I. až III., ktorí svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery, odôvodňujúce takýto postup súdu, musia v konaní preukázať. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o náhrade trov konania.

Vo zvyšnej časti (nenapadnutej odvolaním), presne špecifikovanej vo výrokovej časti tohto uznesenia, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý rozhodnutím odvolacieho súdu.

V novom rozhodnutí o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.